

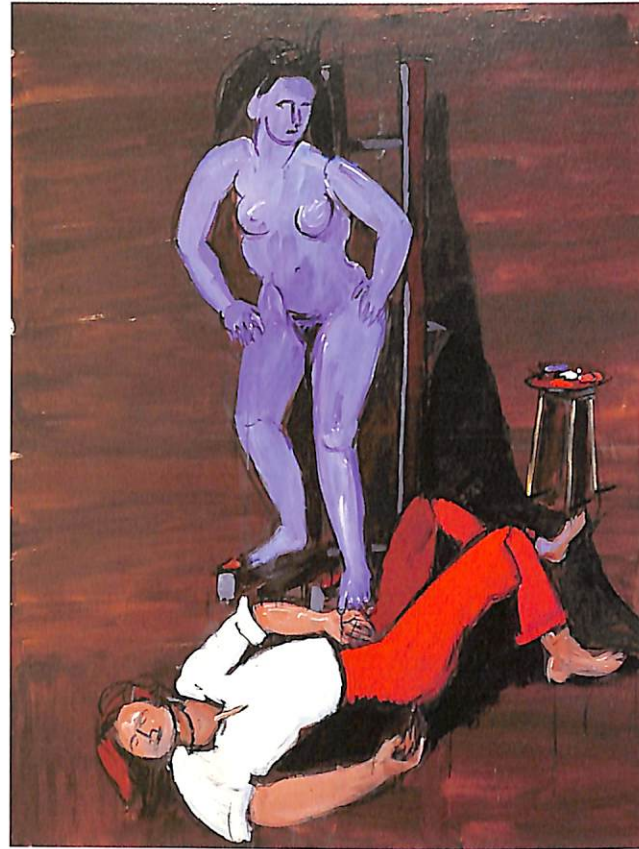
seua mort, un observador particularment atent i compromés.

Dels anys seixanta als vuitanta, el seu art abandona la manera formal i estrictament plàstica dels anys quaranta o cinquanta. Llavors, durant aquests darrers anys, donarà més importància a una expressió més espontània, més gestual, fogosa i voraç on el color, alliberat de tota coacció, fa escoltar harmonies i sonoritats insospitades.

Hélión torna, cada vegada més, al principi de la recurrència temàtica i l'obra acaba per tancar-se en si mateixa amb un esperit fet a la vegada de gravetat i felicitat, de fantasia i fidelitat als seus principis, la naturalesa i independència del qual el distingeixen com un dels grans mestres del segle xx.

Journalier gris, 1947-48

Le peintre piétiné par son modèle, 1983

JEAN HÉLION

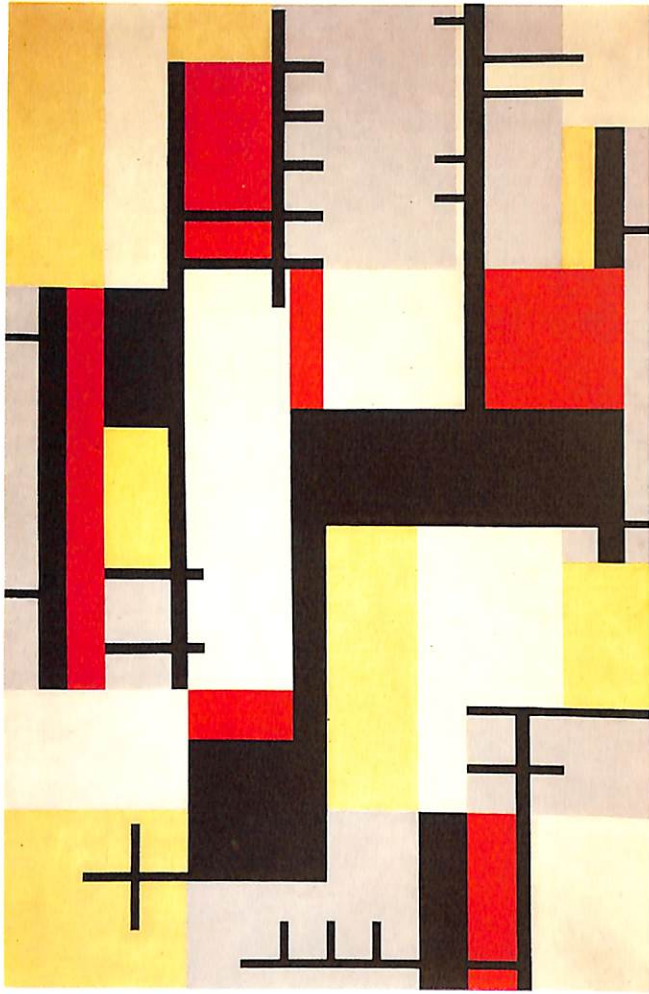
IVAM CENTRE JULIO GONZÁLEZ

Guillem de Castro, 118 - 46003 València
Tel. (96) 386 30 00 - Fax (96) 332 10 94

De dimarts a diumenge d'11 a 20 hores
Diumenge, dia del Museu, entrada gratuïta
Dilluns tancat

IVAM CENTRE JULIO GONZÁLEZ

27 març / 31 maig 1990

Composition orthogonale. 1929-30

Va ser al Louvre, el 1921, poc després de la seua arribada a París, quan Jean Hélion, en els seus inicis autodidactes, descobreix la pintura atret per la qualitat de les obres de Poussin i Philippe de Champaigne.

El 1927, influït, per Torres-García, al qual coneix aquest mateix any, estudia les creacions de Cézanne i els cubistes. Fins llavors, no havia abordat les formes modernes.

Els seus inicis, cap a 1928-29, són figuratius: essencialment natures mortes de factura matèrica i expressi-

va a la manera de Vlaminck, encara que tracta els objectes i les formes amb un vigor i una simplificació que el duen aviat a la formulació abstracta.

El 1929 serà un any decisiu: coneix Mondrian, i crea —juntament amb Van Doesbourg, Carlsund i Tutundjan— el grup i la revista *Art-Concret*.

El 1933 Delaunay, Arp, Kupka, Gleizes, Herbin, Pevsner i Calder, entre altres, s'uniran al grup que passarà a denominar-se *Abstraction-Création*.

Les obres d'Hélion es ceneixen en aquest moment als supòsits del neoplasticisme definit per Mondrian, però amb una visió personal: des del 1937 introdueix en les composicions, fins llavors ortogonals, la corba i l'obliqua; es distancia fins a un punt que Mondrian ho considera naturalista. De fet, Hélion havia trobat una manera original de fer en què l'estructura abstracta reclamava l'aparició de la figura. El 1937 aquest estil s'inclinava totalment cap a la figuració. L'artista comença una recerca que no s'interromprà fins la seua mort. Una indagació en què les formes i els signes que allò quotidià ofereix als seus ulls no deixen de mantenir unes relacions significatives, uns parentescs formals, uns ritmes propis que mantenen la realitat en la distància poètica i analítica imposada per la seua viva intel·ligència.

En aquesta època viu als Estats Units, país que havia visitat amb freqüència des de 1932. El 1940, en plena ocupació, decideix tornar a França. Pres a Alemanya, s'evadeix el 1942 i torna als Estats Units, instal·lant-se a Nova York.

Quan torna definitivament a França, el 1927, pinta quadres en sèries, investigant amb passió uns temes en aparença anodins, prosaics i fins i tot deliberadament clàssics: *les journaliers* (els jornalers), *les nus* (els nus), *les hommes assis* (els homes asseguts), *les parapluies* (els paraigües), *les citrouilles* (les carabasses), *les journaleries* (les coses dels diaris)..., allò que ell anomenava «la prosa del món».

Introduint de manera recurrent en el seu treball, i al llarg de la seua vida, alguns temes formals o alguns motius, agafats freqüentment també de les seues ma-

teixes obres, descobreix, com ningú no ho havia fet mai abans, la trama que encadena les formes als signes, els signes als objectes i els objectes a les paraules que els designen, anunciant així la preocupació de caràcter semàntic que fou un dels trets de l'època.

Com Balthus, Ponge, Tati o Queneau —els seus amics contemporanis—, però lluny de l'art convencional o estilitzat de la seua època, alliberat de preocupacions estereotipades per afermar el seu jo i mitjançant les anècdotes més humils, les escenes més concretes i els objectes més comuns, el pintor assolirà, per transposició, el millor de si mateix.

Fascinat sempre pel món urbà, Hélion serà, des dels esdeveniments de maig del 68 fins al 1987, l'any de la

Figure debout, 1936